

EXERCICI 6 - 7: LITERATURA UNIVERSAL / HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA
(Durada: 1h 30 min)

MATÈRIA 1. LITERATURA UNIVERSAL

Llig el següent text

Llavors vaig començar a considerar seriosament quina era la meua situació i les circumstàncies en les quals em trobava. Vaig posar les meues reflexions per escrit, no tant per a llegar-li-les a aquells que vingueren darrere de mi, perquè probablement no tindria hereus, com per a alleujar la meua ment dels pensaments que l'assaltaven i l'affligien diàriament. A mesura que la raó dissipava el meu abatiment, vaig començar a consolar-me a mi mateix de la millor manera que vaig saber, separant les coses bones de les dolentes, amb la finalitat de diferenciar el meu cas d'altres pitjors. Així, amb gran imparcialitat, com si fora al mateix temps deutor i creditor, vaig fer una relació de les comoditats de les quals gaudia i dels mals que m'affligien:

COSES DOLENTES

Soc un nàufrag en una illa deserta, sense cap esperança de ser rescatat.

He sigut apartat del món i em trobe en un estat miserable.

Estic separat d'altres homes, com un ésser solitari, bandejat de la societat humana.

No tinc robes amb què cobrir-me.

No tinc mitjans per a defensar-me de les feres o d'altres homes.

No tinc ningú amb qui conversar, o que em conforte.

COSES BONES

Però estic viu, i no m'he ofegat com la resta de la tripulació.

Però he sigut triat d'entre tota la tripulació del vaixell per a salvar-me de la mort; i qui m'ha rescatat miraculosament de la mort pot deslliurarme també d'aquesta situació.

Però no m'estic morint de fam en un lloc estèril, en el qual no siga possible trobar aliment.

Però estic en un clima càlid, on a penes podria portar robes si les tinguera.

Però visc en una illa en la qual no he vist feres salvatges que puguen fer-me mal, al contrari del que vaig veure en la costa africana.

Però Déu, de manera prodigiosa, va enviar el vaixell prou prop de la riba com perquè poguera aconseguir tot el necessari per a cobrir les meues necessitats.

Daniel Defoe. *Robinson Crusoe* (Adaptació)

Qüestions:

1. Llig atentament el text i contesta les preguntes següents: (2,5 punts)

1.1. En quina època va viure l'escriptor anglés Daniel Defoe?

- a) Edat Mitjana.
- b) Segle XVI.
- c) Segle XVIII.
- d) Segle XIX.

1.2. En l'obra de Daniel Defoe es reflecteixen els ideals...

- a) ...del Romanticisme.
- b) ...de la Il·lustració.
- c) ...del Renaixement.
- d) ...del Realisme.

1.3. A quin tipus de novel·la pertany el fragment anterior?

- a) D'idees.
- b) De viatges i aventures.
- c) De memòries.
- d) Epistolar.

1.4. En aqueixa època les obres literàries es caracteritzen pel seu...

- a) ...didactisme.
- b) ...sentimentalisme.
- c) ...pessimisme.
- d) ...idealisme.

1.5. Quin és el principal inconvenient de la seua situació segons Robinson Crusoe?

- a) La possible aparició d'animals salvatges.
- b) L'escassetat d'aliments.
- c) No té cap esperança de ser rescatat.
- d) La falta de companyia humana.

2. Després de llegir el text anterior, completa els següents enunciats amb les paraules que apareixen entre parèntesis. (2,5 punts)

Entre els valors del pensament il·lustrat que es desenvolupa en l'anomenat Segle de les Llums destaca la defensa de (*la religió / els sentiments / la burgesia / la raó*) _____. En la difusió d'aquest pensament va tindre gran importància (*la impremta / l'Enciclopèdia / la novel·la històrica / la Revolució*) _____. El moviment artístic que aplica els valors d'aquesta mentalitat il·lustrada és (*l'Empirisme / el Neoclassicisme / el Culteranisme / l'Avantguardisme*) _____. Alguns narradors d'aquesta època, com Montesquieu, Voltaire o el propi Defoe, també van cultivar un altre gènere literari: (*poesia amorosa / assaig / comèdia barroca / conte fantàstic*) _____. En teatre destaquen les comèdies de (*Molière / Corneille / Racine / Beaumarchais*) _____, autor de *Les noces de Fígaro*.

3. Comenta les característiques de la literatura romàntica i cita autors o autores i les seues obres en cadascun dels gèneres literaris principals (narrativa, poesia, teatre). (5 punts)

Matèria 1. Criteris de qualificació

- La qualificació de l'exercici correspon a la mitjana aritmètica sense decimals de les qualificacions obtingudes en cadascuna de les dues matèries.
- Per a la superació d'aquest exercici cal obtindre una qualificació mínima de 4 punts en cadascuna de les matèries i una nota mitjana que no siga inferior a 5 punts.

MATÈRIA 2. HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA

«Es dirà que totes aquestes consideracions són molt utòpiques, ja que per a “refer la dona” la societat hauria de convertir-la realment en una igual de l’home; els conservadors mai s’han privat, en circumstàncies similars, de denunciar aquest cercle viciós: no obstant això, la història no dona voltes en cercle. Sens dubte, si es manté una casta en estat d’inferioritat, continuarà sent inferior, però la **llibertat** pot trencar el cercle; si es deixa votar els negres, seran dignes del vot; si es donen responsabilitats a la dona, sabrà assumir-les; el fet és que no es pot esperar dels oprimits un moviment gratuït de generositat; mentrestant, la rebel·lió dels oprimits, així com l’evolució mateixa de la casta privilegiada, crea situacions noves; així els homes han hagut d’emancipar parcialment les dones en el seu propi interès: ja només han de continuar la seu ascensió i els èxits que aconsegueixen els serveixen d’estímul; sembla pràcticament segur que accediran abans o després a una perfecta igualtat econòmica i social, la qual cosa suposarà una metamorfosi interior».

DE BEAUVOIR, S., *El segon sexe* (1949)

Qüestions

- 1. Realitza una síntesi argumentativa del fragment proposat i defineix breument el terme «llibertat» des del text, i explica la importància que aquest té en el pensament existencialista de l’autora (5 punts).**

- 2. Desenvolupa en una redacció una d'aquestes dues qüestions (5 punts):**
 - a) El dualisme ontològic platònic: la Teoria de les Idees i la Idea del Bé.**
 - b) El «gir copernicà» de la filosofia kantiana.**

Matèria 2. Criteris de qualificació

- La qualificació de l’exercici correspon a la mitjana aritmètica sense decimals de les qualificacions obtingudes en cadascuna de les dues matèries.
- Per a la superació d'aquest exercici cal obtindre una qualificació mínima de 4 punts en cadascuna de les matèries i una nota mitjana que no siga inferior a 5 punts.

EJERCICIO 6 - 7: LITERATURA UNIVERSAL / HISTORIA DE LA FILOSOFÍA
(Duración: 1h 30 min)

MATERIA 1. LITERATURA UNIVERSAL

Lee el texto:

Entonces empecé a considerar seriamente cuál era mi situación y las circunstancias en las que me encontraba. Puse mis reflexiones por escrito, no tanto para legárselas a aquellos que viniesen detrás de mí, pues probablemente no tendría herederos, como para aliviar mi mente de los pensamientos que la asaltaban y la afigían a diario. A medida que la razón disipaba mi abatimiento, empecé a consolarme a mí mismo de la mejor manera que supe, separando lo bueno de lo malo, con el fin de diferenciar mi caso de otros peores. Así, con gran imparcialidad, como si fuese al mismo tiempo deudor y acreedor, hice una relación de las comodidades de las que disfrutaba y de los males que me aquejaban:

LO MALO

Soy un naufrago en una isla desierta, sin ninguna esperanza de ser rescatado.
He sido apartado del mundo y me hallo en un estado miserable.

Estoy separado de otros hombres, como un ser solitario, desterrado de la sociedad humana.

No tengo ropas con que cubrirme.

No tengo medios para defenderme de las fieras o de otros hombres.

No tengo a nadie con quien conversar, o que me conforme.

LO BUENO

Pero estoy vivo, y no me he ahogado como el resto de la tripulación.

Pero he sido escogido de entre toda la tripulación del barco para salvarme de la muerte; y el que me ha rescatado milagrosamente de la muerte puede librarme también de esta situación.

Pero no me estoy muriendo de hambre en un lugar estéril, en el que no sea posible encontrar alimento.

Pero estoy en un clima cálido, donde apenas podría llevar ropa si las tuviese.

Pero vivo en una isla en la que no he visto fieras salvajes que puedan hacerme daño, al contrario de lo que vi en la costa africana.

Pero Dios, de manera prodigiosa, envió el barco lo bastante cerca de la orilla como para que pudiese conseguir todo lo necesario para cubrir mis necesidades.

Daniel Defoe. Robinson Crusoe. Cátedra, Letras Universales, 2010 (Adaptación)

Cuestiones:

1. Lee atentamente el texto y contesta las siguientes preguntas: (2,5 puntos)

1.1. ¿En qué época vivió el escritor inglés Daniel Defoe?

- a) Edad Media.
- b) Siglo XVI.
- c) Siglo XVIII.
- d) Siglo XIX.

1.2. En la obra de Daniel Defoe se reflejan los ideales...

- a) ...del Romanticismo.
- b) ...de la Ilustración.
- c) ...del Renacimiento.
- d) ...del Realismo.

1.3. ¿A qué tipo de novela pertenece el fragmento anterior?

- a) De ideas.
- b) De viajes y aventuras.
- c) De memorias.
- d) Epistolar.

1.4. En esa época las obras literarias se caracterizan por su...

- a) ...didactismo.
- b) ...sentimentalismo.
- c) ...pesimismo.
- d) ...fantasía.

1.5. ¿Cuál es el principal inconveniente de su situación según Robinson Crusoe?

- a) La posible aparición de animales salvajes.
- b) La escasez de alimentos.
- c) No tiene ninguna esperanza de ser rescatado.
- d) La falta de compañía humana.

2. Despues de leer el texto anterior, completa los siguientes enunciados con las palabras que aparecen entre paréntesis. (2,5 puntos)

Entre los valores del pensamiento ilustrado que se desarrolla en el llamado Siglo de las Luces destaca la defensa de (*la religión / los sentimientos / la burguesía / la razón*) _____. En la difusión de este pensamiento tuvo gran importancia (*la imprenta / la Enciclopedia / la novela histórica / la Revolución*) _____. El movimiento artístico que aplica los valores de esta mentalidad ilustrada es el (*Empirismo / Neoclasicismo / Culteranismo / Vanguardismo*) _____. Algunos narradores de esta época, como Montesquieu, Voltaire o el propio Defoe, también cultivaron otro género literario: (*poesía amorosa / ensayo / comedia barroca / cuento fantástico*) _____. En teatro destacan las comedias de (*Molière / Corneille / Racine / Beaumarchais*) _____, autor de *Las bodas de Fígaro*.

3. Comenta las características de la literatura romántica y cita autores o autoras y sus obras en cada uno de los géneros literarios principales (narrativa, poesía, teatro). (5 puntos)

Materia 1. Criterios de calificación

- La calificación del ejercicio será la media aritmética sin decimales de las calificaciones obtenidas en cada una de las dos materias.
- Para la superación de este ejercicio habrá que obtener una calificación mínima de 4 puntos en cada una de las materias y una nota media que no sea inferior a 5 puntos.

MATERIA 2. HISTORIA DE LA FILOSOFÍA

«Se dirá que todas estas consideraciones son muy utópicas, ya que para “rehacer a la mujer” la sociedad tendría que convertirla realmente en una igual del hombre; los conservadores nunca se han privado, en circunstancias similares, de denunciar este círculo vicioso: sin embargo, la historia no da vueltas en círculo. Sin duda, si se mantiene una casta en estado de inferioridad, seguirá siendo inferior, pero la **libertad** puede romper el círculo; si se deja votar a los negros, serán dignos del voto; si se dan responsabilidades a la mujer, sabrá asumirlas; el hecho es que no se puede esperar de los opresores un movimiento gratuito de generosidad; mientras tanto, la rebelión de los oprimidos, así como la evolución misma de la casta privilegiada, crea situaciones nuevas; así los hombres han tenido que emancipar parcialmente a las mujeres en su propio interés: ya solo tienen que continuar su ascensión y los éxitos que logran les sirven de estímulo; parece prácticamente seguro que accederán antes o después a una perfecta igualdad económica y social, lo que supondrá una metamorfosis interior».

DE BEAUVOIR, S., *El segundo sexo* (1949)

Cuestiones

- 1. Realiza una síntesis argumentativa del fragmento propuesto y define brevemente el término «libertad» desde el texto, explicando la importancia que este tiene en el pensamiento existencialista de la autora (5 puntos).**

- 2. Desarrolla en una redacción una de estas dos cuestiones (5 puntos):**
 - a) El dualismo ontológico platónico: la Teoría de las Ideas y la Idea del Bien.**
 - b) El «giro copernicano» de la filosofía kantiana.**

Materia 2. Criterios de calificación

- La calificación del ejercicio será la media aritmética sin decimales de las calificaciones obtenidas en cada una de las dos materias.
- Para la superación de este ejercicio habrá que obtener una calificación mínima de 4 puntos en cada una de las materias y una nota media que no sea inferior a 5 puntos.